

ELOFIZETÉSI ARAK:

Fel. évre . . . 50 L — b.
 Negyed évre 25 L — b.
 Egy hóra . . . 9 L — b.
 Nyitlér sora 6 L — b.
 Hird. petilsora 5 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Dénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

A pénz öfelsege.

A pénz születése első percétől kezdve nagy ur volt, amde, hogy valaha olyan korlátlan hatalmu autokrata váljék belőle, mint annónővé nálunk jelenleg kifejlődött, — azt elképzelni is örütség lett volna.

A pénz öfelsegének behódolt az egész világ, a hízolgók, a törtétkök, a ravasz fondorkodók, a becsületesek, a becsületesek, a dolgozók, a naplopók, szegények és gazdagok, a hatalmasok és földönfutók — mind-mind körülrajongják pénz öfelsegét és egyedül üdvözítő bálványként imádják.

Hát tényleg a pénz minden? A boldogság, üdvösség, becsület, jólét, erő és hatalom forrása?

Miért kell imádni ezt a hitvány csereeszközt?

A lezajlott világháború felborította az erkölcsi világrendet. Az erkölcs, az alkotó munka helyébe a pénz korlátlan uralma lépett.

És a pénz gögös elbizakodottságában lenézi, megveti a szorgalmas, a becsületes polgári munkát. Az alkotó munka, az előretörő szellem nyomorult alamizsnán élésködi, míg a pénz öfelsege dúskálódik a földi javakban.

Nem jól van ez így, mert a pénz normális, egészséges közgazdasági élet mellett nem lehet jövedelmezőbb a munkánál. A pénznek hivalkodó gögjét, az emberiség nemesebb értékeit megölő garázdalkodásait korlátozni kell. A mindenható pénzt le kell taszítani arról a magaslatról, ahová érdemtelenül feltolakodott.

Államok, társadalmak vezetőinek irányító példaadással és minden alkalmas eszközzel oda kell hatni, hogy a pénzt visszadirigálják eredeti rendeltetéséhez: a csereeszköz feladatainak megoldásához.

A pénznek az alkotó munkát támogatni, az ipart, kereskedelmet, tudományt, művészetet táplálnia kellene. Jelenleg a pénz mindezeknek az ellenkezőjét cselekszi, mert léha semmittevés és gögös elbizakodottságában támogatás helyett az életerejét szíjva ki — az emberi haladás fentemlített fontos tényezőinek.

A pénznek ilyen szereplése mellett elsorvad az élet, elpusztul minden kultúra, megszűnik minden fejlődés és az emberiség lecsuszlik arról a magaslatról, amely magaslatra évszázados vagy évezredek kultúra révén emelkedett.

A legsürgősebb állami feladat, amelynek helyes, komoly megvalósításától függ Nagyrománia sorsa, jövője: a garázdalkodó pénzt szigorúan megrendszabályozni és a rideg nagyigényű tőkét a kamatláb törvényes szabályozása, illetve megállapításával az uzsoratorvény kényyszerubbonyába kényszeríteni, hogy ne romboló, hanem alkotó munkát végezhesen.

A mai örült kamatlábak mellett nem lehet sem alkotni, sem termelni. Az iparvállalatokba befektetett üzemi és beruházási tőkét felmorzsolja az idegen kölcsöntőke, amely falánk étvágygyal rátapad és mihamarább fölemészt — az öröktől-böröstől az iparvállalatok ingó és ingatlan vagyonát.

Érzem és látom, hogy nagy bajok vannak. Az ipari és kereskedelmi összeomlásnak már az előszelei fujdogálnak. Legtöbb helyen már a belső vihar tombol, dacára annak, hogy látszólag szélesend uralkodik. Tagadhatatlan, hogy közgazdasági életünk egén komor, sötét fellegek tornyosulnak.

Államférfiak! Erős kezű pénzügyi kapaci-

tások, a tizenkettedik órában emelkedjenek fel a hétköznapi nivótlanságból és törjék meg a pénznek fojtogató hatalmát, mentsek meg ennek az országnak fejlődő iparát és kereskedelmét.

Ezt, ha megcselekszik, ez a cselekedetük Románia történetében korszakalkotó lesz, mert az ipar és kereskedelem az állami életnek olyan nemes szerve, hogy ezeknek pusztulásával megbénul, elsorvad az állami élet is.

K. A.

Már a szász iskolák is irredenták.

Ez ugyan nem ujság; olvastunk már róla az erdélyi román sajtóban. Most is az erdélyi felhivatalos ad egy hosszú, majdnem három hasábos intervjut, amelyben Pteancu vezérfelügyelő ur részletesen felsorolja a szász iskolák elleni kifogásait. Mindenekelőtt megállapítja, hogy a szászok többsége nem engedelmeskedik az iskolai törvényeknek és rendeleteknek s az azoktól kívánt minimumot sem teljesíti. Pedig a román állam a legmesszebbmenő türelmet tanúsítja velük szemben. Ők pedig ragaszkodva autonómiájukhoz, csak a püspökség rendelkezéseinek hajlandók engedelmeskedni. Már pedig ilyen módon a román állam a szebeni evangélikus püspökség cenzurájának van alávetve. Ez a püspökség, amely az állam hatalmas segélyét vágja zsebre, exterritoriális jogokat követel magának a román állam rendeleteivel szemben. Persze sérelmeik is vannak; ilyen az, hogy a román nyelv tanításában igen sokat követelnek tőlük. Magyarul azonban tanítanak, pedig ezt senkisé kívánja tőlük (például Brassóban). Igaz, hogy csak azoknak, akik kívánják. Az ország története helyett Erdély és a három erdélyi nemzet történetét tanítják. A módszer az, hogy a történelem tanításának középpontjaul a szászok történelmét teszik, az erdélyi uralkodók sorrendjében, azok uralkodása körül csoportosítva. Pl. Báthory Gábor és a szászok. A román történelmi alakokat csak a magyar kapcsolatok révén tanítják; például Stefan cel Mare csak Hunyady Mátyással kapcsolatosan jut eszükbe. Erdélyt persze következetesen Siebenbürgennek nevezik s a helységeket német vagy éppen magyar nevükön. A könyvek nagy része nincs engedélyezve. — Végül néhány jó tanácsot ad a szászok vezetőinek.

HIREK

Szombat május 3.

— **Megismétlik a hangversenyt.** A szimf. zenekar és a vadászszed zenekarának együttes hangversenyt május 9 én megismétlik. A hangverseny ezúttal a polg. leányiskola tornatermében lesz. Bővebbet a plakátokról lehet megtudni.

— **Dési hazajött.** A múlt héten, csütörtökön éjjel 11 órakor személyvonat futott át Érmihályfalvánál, a magyar határon. A rendes utasok között egy ember volt, csöndes, néma, aki előtt tisztelettel hajlik meg mindenki üdvözléte. Méltóságteljes volt élete, működése, utra indulása és hazaérkezése is. Dési Zoltán jött haza. Nem ide hozzánk Erdélybe, ősi kuriájára, ahol övéi pihennek, csak Budapestre, a magyar fővárosba, hogy pihenje örök álmát magyar földben, amelyért annyit küzdött és dolgozott,

amelyért mint Krisztus a keresztfán — hősi halált halt. Kettős ércokorsó hozta a drága porokat s abban zárva temették el a kerepesi temetőbe. Hozzánk csak emléke, szelleme jött közelebb . . . De hiszen itt is volt, itt is maradt, mert Dési Zoltán lelke örökkön él közöttünk.

— **Minden művelt iparos előfizet az Iparosok Lapjára.** Előfizetni lehet a nevezett lap kézdivásárhelyi szerkesztőjénél: Kovács J. Istvánnál, akinél hirdetéseket is lehet feladni. Az Iparosok Lapját olvassák az ország minden részében, így a hirdetéseik sikerrel járnak.

— **A bírósági irnokok képesítő vizsgái.** A „Monitorul Oficial” 92-ik száma Marzescu igazságügyi miniszter rendeletét közli, amely a bírósági irnokok képesítő vizsgáinak feltételeit a következőkben állapítja meg: Azokra a jelöltekre nézve, akik érettségi vizsgát tettek, vagy liceumot végeztek: szépiráspróba, írásbeli dolgozatok a bírósági szervezet törvényeinek és szabályainak ismeretéről. A középiskolai négy alsó osztályt végzettekre nézve földrajzi ismeret az ország földrajzából és közigazgatási felosztásából, az alkotmány főbb elveinek ismeretéből, elemi számtanból. Románia történelméből és megnagyobbodásának mozzanataiból, az igazságügyi szervezet ismeretéből. A vizsgálatokat május 17-től kezdve az igazságügyminiszteriumban tartják meg.

— **A tótok zugolódnak.** Csehszlovákiában tudvalevőleg új megvéket alkottak és új közigazgatási törvényt hoztak. Meg is tartották a vármegyei törvényhatósági választásokat és a héten ült össze először az új kassai vármegyegyűlés. Ezen a gyűlésen Ruman zsupán (főispán) beszédet tartott, amelyben alaposan leszidta a régi magyar megyei rendszert és égis magasztalta az új demokrata önkormányzatot. A magyar keresztényszocialista megyebizottsági tagok deklarációt olvastak fel, hogy hajlandók a politika kikapcsolásával a bizottság munkájában résztvenni. Ellenben a tótok már nem voltak ilyen szelidek és békések. A szlovák néppárt titkára dörögdelmes szónoklatban azt fejtette, hogy a mostani megyerendszer semmi sem demokratikusabb az annyira lecsépült régi magyar megyei rendszernél, sőt az még demokratikusabb volt. A mai megyei rendszer még az önkormányzatot sem biztosítja, mint a magyar vármegyék. Kijelentette, hogy a szlovák néppárt gondoskodni fog róla, hogy a tót nép jogait sértő közigazgatási rendszer a világ ítélőszéke elé kerüljön. A tótok deklarációja természetesen nagy szenzációt keltett. Ugy látszik, a tótok is arra a belátásra jutottak, hogy a régi magyar viszonyok és intézmények folytonos gyalázása még rem elég a jelen üdvösségéhez.

— **Aktuális szellemidézés.** Poincare egy alkalommal rendes napi sétáját végezte a Boulevardon, midőn egy kapumélyedésből kilép Napoleon, de oly ügyetlenül, hogy a mindenható elnök lábára tapos.

— Mégis csak borzasztó! — szisszent fel az elnök. Soha sem volt ily szégyenérzet nélkül való Franciaországban a militarizmus, mint ma!

— Pardon, kedves Poincare, de ennek teljesen Ön az oka! — felelt Napoleon.

— ???

— Még az ostobát mutatja?! Hisz Ön volt az, ki az én szellememet felidézte, de semmiféle garanciát nem adott arra nézve, hogy

életképes legyek. Nincs tekintélyem Európá előtt. Bolyongok, mint az árnyék.

— Mon Dieu! Menjen akkor vissza a Ruhr-vidékre!

— Szívesen mennék, de semmi dolgom nincs ott.

— Csak ennyi a baj? — kiáltott felvilanyozva az elnök. Rajta! Á Berlin, á Berlin! Hódítsa meg egész Németországot!

Napoleon megvakarta fületét, aztán savanyu mosolylyal így szólt:

— Rendben van, kedves Poincare. Remélem, hogy legközelebb találkozni fogunk Lipcsénél, vagy Waterloo mellett!

Innen-onnan.

× **Az erkölcsstelenség, mint üzlet.** Bosel, a legvisszatasztáltabb bécsi konjunktúra-milliárdos immár a szerelmi élet forradalmasítását is felvette üzletágai közé. — Asszonyok, csaljátok meg férjeiteket! Leányok ne várjatok a házasságig! Asszonyok, férfiak fajtalankodjatok! — Ezek és hasonló alkották az „Er und Sie” című hetilap programját, amelyet Hugo Bettauer szerkesztő ur, Bosel vezérújságírója alapított február elején. Öt szám jelent meg ebből a szennylaphól, mikor kitört a botrány. Seipel kancellár az államügyességet az eddig megjelent számok elkobzására utasította. Az elkobzás megtörtént, Bettauer szerkesztő ur pedig kijelentette, hogy lapját ennek ellenére is fenntartja, annál inkább, mivel példányszáma hétről hétre növekedett és már-már vetekedett a legelterjedtebb napilapokkal. A hirdetési üzlet is igen jól ment, fiatal diákok Bettauer szerkesztő ur lapjában kerestek tökeerős barátnőt, lehetőleg hatvan éven felül; leányok és asszonyok szintén az ő közvetítésével bocsátották áruba magukat. Bécsben csak az elkobzás után mozdultak meg az emberek. A „Wiener Morgenzeitung” cionista napilap vezércikkben közönséges kerítőnek minősítette Bettauert és egyben Boselt is felelőssé tette Bettauer üzelméért. Felhívta Boselt, hogy szakítson meg minden összeköttetést evvel az emberi méltóságából kivetkőzött szörnnyel. Másnap több bécsi lap szöszterint reprodukálta a cionista orgánium vezércikkét, amely egyébként a bécsi zsidókat is felhívta arra, hogy közönséges ki maguk közül Bettauer szerkesztő urat, aki ily nagy szégyent hozott a zsidóságra. Ekkor már Bettauer is felésmélt és belátta, hogy az „Er und Sie” kerítőmunkája existenciájába kerülhet. Nyilatkozatot küldött be a bécsi lapoknak és ebben bejelentette, hogy visszalép az általa alapított „Er und Sie” kiadásától. Ezzel a nyilatkozattal az „Er und Sie” megszűntnek tekinthető. Nem azonban az a botrány, amelyet ez a szennyirat okozott.

× **Pusztuljon a pontosvessző.** Anatole Francenak nyolcvanadik születésnapját most ünnepelték. Az ősz művész ebből az alkalomból meglepő véleményt nyilvánított. Röviden és teljes határozottsággal kijelentette, hogy a pontosvesszőt ki kell irtani. Ez a szerencsétlen keverék, sem vessző, sem pont, de mindkettőnek a helyét bitorolja. Ezt a szerencsétlen központosítási jelt, amely még mindig arra szolgál, hogy hosszabb mondatoknál az első részt az utolsótól elválassa, már csak halotti beszédekben, parlamenti szónoklatoknál és Poincarénak szabadna megengedni.

SPORT.

(x) **A holnapi mérkőzés.** Amint közöltük, május 4-én, vasárnap délután 3 órakor lesz a Concordia és a KSE bajnoki mérkőzése városunkban. A mérkőzés alatt az ezred zenekara játszik.

Városi mozi.

— Fiacskám. —

(A mozi-iroda közlése.) Május 7. és 8-án, szerdán és csütörtökön este 9 órakor kerül bemutatásra *Fiacskám*, egy árva gyermek története 5 felvonásban. A főszerepben Jackie Coogan, a csodagyerek.

Könny és mosoly váltakozik ezen a páratlan szépségű filmen. Egy pöttömnyi apátlan, anyátlan árva érkezik a kivándorló hajón Amerikába. A kis tökmag egyedül is boldogul, szerezz magának egy nagyapát, majd mikor az megbetegedik, még pénzt is szerez orvosságra. Izgalmas és mulatságos kalandok után nagy örökséghez jut és mint gazdag gyermek tér vissza Európába. — A kis Jackie Coogan legjobb szerepe ez, melyben utólráhetetlen bájjal és csodás művészettel rikatja, majd nevelteti meg a nézőket. Jackie Coogan termetre a legkisebb, tehetségre a legnagyobb filmszínész, aki egy év leforgása alatt lázba ejtette és meghódította az egész világot.

MEGHÍVÓ.

A Kézdivásárhelyi Szeszfinomító Szabadraktár, Rum és Likörgyár Részvénytárs.

1924. évi május hó 11-én d. u. 3 órakor a Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár R.-t. helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja az

Igazgatóság.

TÁRGY:

Nagy Pál és társai uraknak az igazgatósághoz benyújtott indítványára vonatkozólag határozathozatal.

Csodaszépségű filmdarabban lesz része közönségünknek legközelebb a

FIACSKÁM

című film előadásán, melynek főszerepét **JACKIE COOGAN,**

a csodálatos tehetségű amerikai gyermek-színész játssza.

A kis Jackie-nek a new-yorki „Unitet corporation” ajánlatot tett, hogy minden filméért előre 500,000 dollárt kap. Ez az apró művész fog játszani városunk mozijában. A spanyol lapok a legnagyobb elragadtatással írják Jackie-ről. Csodálják benne azt a különös tehetséget, hogy egyaránt tud nevetni és sírni, kacagtatni és könnyekre indítani. Aki nem nézi meg városunkban, az a legnagyobb hibát követi el.

ELADÓ a torjai határban 1 hat. és 1 tizenhat. vékás szántóföld, 1 három és 1/2 vékás kaszáló. Értekezhetni a tulajdonosnál: Török Máriaánál, Rudolf-kórház, Kézdivásárhely. —

Génuában, Hágában

nem tudtak oly békét csinálni, melyik tartós legyen. Egyedül csak **SZÁNTÓ** Kézdivásárhelyi tud tartós és békebeli cipőt készíteni. Olcsó és pontos kiszolgálás. Tartósságáért felel.

Eladó ház. I. ker. 11. udvartér 7. számú faház, mely áll 3 szoba, konyha és mellékhelyiségből, eladó. -o- Értekezni lehet: Lukács József vendéglősnél.

Jótállás kaszát

csak nálam kaphat, a meg nem felelőt visszaveszem, mást adok, vagy a pénzt visszaadom, továbbá Anker kaszakövet. Kérjen ajánlatot. Eladás nagyban. **BARTHA ÁRPÁD** Sft.-Gheorghe — Sepsiszentgyörgy.

HÉTSZÁMOS SEGÉDET

azonnal felveszek. — Szántó, cipész.

NE FUSSON BRASSÓBA,



itt is bevásárolhatja a női szalma és szörme kalap

ujdonosságait.

Több, mint 30 modell — legújabb fazon — megérkezett. — Olcsóság. Utiköltsége spórol meg! Tekintse meg!

KOVÁCS JÓZSEF kalapgyáros

Vasut-utca 33. szám.

Keresünk azonnali belépésre gyakorlott

ÜZLETVEZETŐT

lisztüzlet vezetésére.

CSIHA & RÁKOSI, TG.-SACUESC.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy férjem elhalálozása után is fenntartom az az ipart szakképzett üzletvezető vezetésével.

Elvállalunk

szobafestést, mázolást és címfestést.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel:

Özv. Kiriák Mártonné.

? A. B. C. ?

ahol frissen csapolt sört lehet kapni :: május 1-től kezdve. ::

Jó házas étkezést

havi 700—800 leus fizetésért adok.

Teljes tisztelettel: **GLIGOR ANDRÁS.**

Kászoni főkut vize:

SALUTARIS

kicsinyben és nagyban kapható:

Bene Albert üzletében.

A Salutaris borral vegyítve a lehető legkellemesebb üdítő ital és járványok idején, mint ivó víz megbecsülhetetlen.